9

හජ් හා උම්රා

وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ...

"(හජ් හා උම්රාව අල්ලාහ් වෙනුවෙන් ම සම්පූර්ණ කරන්න." (2 අල් බකරා :196)

ඉස්ලාමීය දහමේ පස් වන වගකීම හජ් වේ. හජ් යනු දුල් හිජ්ජා මාසයේ දී මක්කාවට ගොස් ඉටු කරන නැමදුමයි.

හජ් ඉටු කරන්නා,

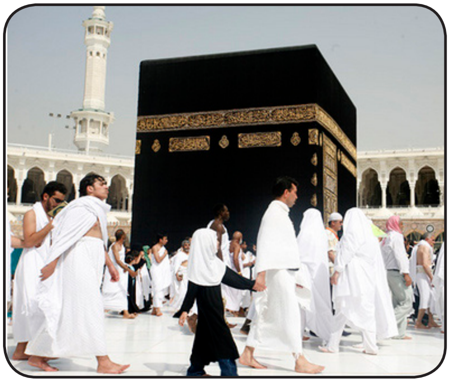

- මුස්ලිම්වරයකු ලෙස ද
- වැඩිවියට පත් පුද්ගලයකු ලෙස ද
- සිහි බුද්ධිය ඇත්තකු ලෙස ද
- නිදහස් පුද්ගලයකු ලෙස ද
- තමා ද තම භාරයේ සිටින්නන් ද හජ් ඉටු කර පැමිණෙන තුරු ආරක්ෂා වීමට තරම් වත්කමක් ඇත්තකු ලෙස ද
- ශරීර ශක්තිය හා ආරක්ෂිත ගමන් මගක් ලබූවකු ලෙස ද
- මක්කාවට ගොස් හජ් ඉටු කිරීමට තරම් කාල සීමාවක් ඇති අයකු ලෙස ද සිටිය යුතු ය.

හජ්හි අර්කාන් (ෆර්ලු)

- නියියත් තැබීම (ඉහ්රාම් ඇඳීම)
- දුල් හජ් 9 වන දින අරෆාහි රැඳීම
- තවාෆුල් ඉෆාලා ඉටු කිරීම

- සර් ඉටු කිරීම
- හිස කෙස් ඉවත් කිරීම
- අනුපිළිවෙළට ඉටු කිරීම

අරෆාවෙහි රැඳීම

මේ අතරින් උම්රා ඉටු කිරීමේ දී අරෆාවෙහි රැඳී සිටීම අවශ්‍යතාවක් නොවේ. ඒ සමග උම්රාවට අයත් තවාෆ් ඉටු කෙරේ (මෙහි දී ඉෆාලා හෝ විද නොමැත).

ඉස්ලාමීය අනෙකුත් වගකීම්වලට අර්කාන් (ෆර්ල්) පමණක් ඇති නමුදු, හජ් සඳහා වාජිබ් ද ඇත. ෆර්ලු මග හැරුණ හොත් වගකීම ඉටු නොවේ. නමුත් වාජිබ් මගහැරුණහොත් ඒ වරදට පිළියම් යෙදිය යුතු ය. මෙය 'ෆිද්යා' නම් වේ. අවුරුද්දක් වයසැති බැටළුවකු හෝ අවුරුදු දෙකක් වයසැති එළුවකු කුර්බාන් කිරීම, මස්ජිදුල් හරාමයේ සිටින දුගීන් හය දෙනෙකුට ආහාර ලබා දීම, දින තුනක් උපවාසයේ යෙදීම යනාදියෙන් එකක් සිදු කර පිළියම් කළ යුතු ය.

හජ්ජි වාජිබ් පහත දැක්වෙන පරිදිය

1. නියමිත මීකාත්හි (නම් ස්ථානයෙහි) නියියත් තැබීම
   (ලාංකික හාජිවරු යලම්ලම් නම් ස්ථානයෙහි නියියත් තබති.
2. දුල් හජ් දහ වන දින රාත්‍රියෙන් පසු මුස්තලිෆාවෙහි රැඳීම
3. අයියාමුත් තෂ්රීක් යන (දුල්හජ් 11, 12, 13) යන දිනවල මිනාවේ රැඳීම
4. දුල් හජ් දහ වන දින ජම්රතුල් අකබාවේ දී ගල් 7ක් විසි කිරීම.
5. අයියාමුත් තෂ්රීක් දිනවල දී මධ්‍යාහ්නයට පසුව ජම්රතුල් අකබා, ජම්රතුල් මුස්නා, ජම්රතුල් ඌලා යන ජම්රා තුනහි ම ගල් 7 බැගින් විසි කිරීම
6. තවාෆුල් විදා ඉටු කිරීම

හජ් හා උම්රාහි සුන්නතයන්

1. නියියත් තැබීමට පෙරත්, මක්කාවට ඇතුළු වීමට පෙරත්, අරෆා - මුස්තලිෆාවෙහි නවාතැන් ගැනීමට පෙරත්, ජම්රාවල ගල් විසිකිරීමට පෙරත්, තවාෆ් කිරීමට පෙරත් දිය නෑම.

2. නියියත් තැබීමට පෙර ශරීරයේ සුවඳ විලවුන් තවරා ගැනීම.

3. නියියත් මුවින් ප්‍රකාශ කිරීම.

4. තල්බියා උසුරීම.

5. මක්කාවට ඇතුළු වූ විගස තවාෆ් කිරීම.

6. දුල්හජ් 9 වන දින රාත්‍රියේ මදීනාවේ රැඳී සිටීම.

7. නිශ්චිත ස්ථානවල දී ඒ ඒ නිශ්චිත ප්‍රාර්ථනා උසුරීම.

8. zසම් zසම් ජලය වැඩි වශයෙන් පානය කිරීම.

හජ්, උම්රාහි මුහර්රමාත් (තහනම් කළ දේ)

(පහත සඳහන් ක්‍රියා කළ හොත් හජ් ඉටු නොවේ. ඒවා මුහර්රමාත් ලෙස හැඳින්වේ. ඒවා නම්,)

1. මසන ලද ඇඳුම් පුරුෂයින් විසින් ඇඳීම

2. සුවඳ විලවුන් ගැල්වීම

3. හිසකෙස්, රැවුල යනාදියට තෙල් ගැල්වීම

4. සිරුරේ කෙස්, රෝම, නිය ආදිය කැපීම.
5. විවාහ වීම, විවාහ කර දීම

6. ලිංගික ක්‍රියාකාරකම්වල නියැළීම හෝ ඒවා ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්

7. පුරුෂයන් හිස ආවරණය කිරීම

8. කාන්තාවන් මුහුණු වැසීම

9. දඩයම් කිරීම

10. හරම් ප්‍රදේශය තුළ ගස් හෝ පැළෑටි කපා දැමීම

ඉහ්රාම් ඇඳීමෙන් පසු මේවායින් එකක් හෝ සිදු කළේ නම්, ෆිද්යා දිය යුතු ය. බිරිඳ සමග ශරීර සබඳතාවක් පවත්වා හජ් හා උම්රා කඩ කළේ නම් ඔටුවකු ද, හජ්ජිහි වාජිබ්වලින් එකක් අත් හැරුණු විට ගොනෙකු හෝ එළුවන් හත් දෙනකු ද ලබා දිය යුතු ය. එම හජ් හා උම්රා අඛණ්ඩ ව කිරීමෙන් පසු ප්‍රමාද නොවී එය කලා කිරීම යුතුකමකි.

හජ් හා උම්රා තෙයාකාරයකින් ඉටු කළ හැකි ය.

1. හජ් පමණක් ඉටු කිරීමට නියියත් තැබීම. මෙය ඉෆ්රාද් නම් වේ.
2. හජ් හා උම්රා සඳහා එකට නියියත් තැබීම. මෙය අල්කිරාන් නම් වේ.
3. හජ් හා උම්රා සඳහා වෙන වෙන ම නියියත් තැබීම. මෙය අත්තමතතුඋ නම් වේ.

උම්රා ඉටු කරන ආකාරය

උම්රා ඉටු කරන්නා ඉහ්රාම් ඇඳීමට පෙර නිය කපා, රෝම ඉවත් කර, දිය නා, සුවඳ විලවුන් ගල්වා නියියත් තබා රකාඅත් දෙකක සුන්නත් සලාතයක් ඉටු කළ යුතු ය. (පුරුෂයන් නොමසන ලද සුදු වර්ණයෙන් යුත් ඇඳුම් ඇඳ ගත යුතු ය). (ස්ත්‍රීන් ඉස්ලාම් අනුමත කරන ලද ඇඳුමක් ඇදිය යුතු ය) මක්කාවේ කඃබාවට ඇතුළු වූ විගස හජරුල් අස්වද් ගල අසල සිට, එසේ කළ නොහැකි නම් ඊට කෙළින් සිටගෙන කඃබාවේ වම් දෙසට වට 7ක් යා යුතු ය. මෙය තවාෆ් යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. එවිට

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

යන දුආව උසුරිය යුතු ය. (වෙනත් දුආ ද උසුරිය හැකි ය) තවාෆ් කර අවසාන වූ පසු කඃබාව අසල පිහිටි "මකාමු ඉබ්රාහීම්" නම් ස්ථානයේ රකාඅත් දෙකක සුන්නත් සලාතය-ක් ඉටු කළ යුතු ය.

ඉන් පසු zසම් zසම් ජලය පානය කළ යුතු ය. පසු ව සෆා කඳු වැටිය අසලට ගොස් සඊයු කිරීම ආරම්භ කළ යුතු ය. සෆා සිට මර්වා දක්වා ද මර්වා සිට සෆා දක්වා ද 7 වරක් දිව යා යුතු ය. මෙහි දී කිව යුතු දුආ ද තස්බීහ්, තහ්මීද්, තක්බීර්, තහ්ලීල් යනාදිය උසුරිය හැකි ය. සෆා - මර්වා අතර උසුරීය යුතු දුආ ද ඇත. සඊ කළ පසු හිස කෙස් කපා ඉවත් කිරීමත් සමඟ උම්රා ඉටු වේ.

හජ් ඉටු කරන ආකාරය

දුල් හජ් අට වන දින සිට හජ් ආරම්භ වේ. එදින හාජිවරු දිය නා, පිරිසිදු වී සුවඳ විලවුන් ගල්වා නියියත් තබා ඉහ්රාම් ඇඳ නවාතැන් ගත් ස්ථානයේ සිට තල්බියා උසුරමින් මිනාවට පැමිණේ. එහි දී ලුහර් හා අසර් රකාඅත් හතරකින් යුත් සලාතය රකාඅත් දෙකකින් කෙටි කර සලාතය ඉටු කිරීම සුන්නත් වේ. මහ්රිබ් හා ඉෂා ද, සුබහ් සලාතය ඉටු කරති. එතැන් සිට නම වන දින අරෆා බලා පිටත් වේ. එහි දී ලුහර් සමග අසර් එක්කර කෙටි කර ඉටු කරති. වැඩි වේලාවක් දීර්ඝ දුආ උසුරමින් තම කාලය ගත කරති. හිරු බැස ගිය පසු එහි සිට මුස්තලිෆාව බලා ගමන් කරති. එහි දී මහ්රිබ් හා ඉෂා එක් කර ඉටු කරති. ඉෂා සලාතය කෙටි කර ඉටු කරති. රාත්‍රිය එහි ගත කරයි.

දහවන දින සුබ්හු සලාතය මුස්තලිෆාවෙහි ඉටු කර මිනාව බලා පිටත් වෙති. (ජම්රා දී විසි කිරීමට ගල් අහුලා ගනිති) මිනාවෙන් පිටත් වී (ලුහර් සලාතයට පෙර) ජම්රතුල් අකබාවෙහි ගල් හතක් විසි කරති. පසුව හිසකෙස් (කාන්තාවෝ කුඩා නොමිලේ බෙදහැරීම සඳහා

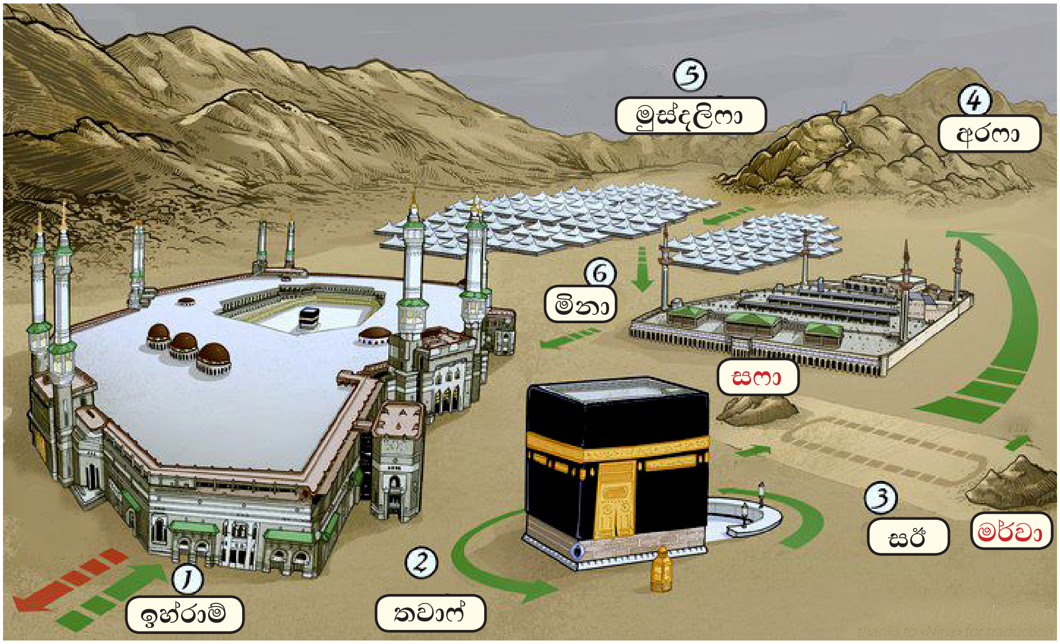

ප්‍රමාණයක්) ඉවත් කරති. 10 වන චන්ද්‍ර දිනය හජ් අවුරුදු දින වන බැවින් එදින ඉහ්රාම් ඇඳුම් ගලවා සාමාන්‍ය ඇඳුම් ඇඳ ගනිති. ඉන් පසු මක්කාවට ගොස් තවාෆුල් ඉෆාලා ඉටු කරති.

දුල්හිජ්ජා 11, 12, 13 යන දිනවලහි ලුහර් සලාතයට පසු මිනාවෙහි රැඳී ජම්රා තුනෙහි ම ගල් විසි කරති. මීට පෙර තවාෆුල් ඉෆාලා ඉටු නොකළ අය මක්කාවට ගොස් එය ඉටු කරති. තවාෆයට පසු සඊ ඉටු කළ යුතු ය. අවසාන වරට මක්කාවේ සිට ගම රට බලා හෝ මදීනාව බලා යෑමට පෙර තවාෆුල් විදා ඉටු කරති.

ප්‍රයෝජන

හජ් ඉටු කිරීමට තරම් පහසුකම් තිබිය දීත් එය ඉටු නොකරන්නා යුදෙව්වකු ලෙස හෝ ක්‍රිස්තියානිවරයකු ලෙස මරණයට පත් වේ. (තිර්මිදි) යැයි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම තුමා පැවසූහ. "හරියාකාරව හජ් ඉටු කළ තැනැත්තා එදින උපන් ළදරුවෙකු සේ නැවත පැමිණේ." යනුවෙන් ද නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා පැවසූහ. හජ් ඉටු කිරීම උදෙසා නිවසින් පිටත් ව අතරමග දී මිය ගිය ද ඔහුට හජ් ඉටු කළ කුසල් හිමි වේ.

මෙපමණක් නොව හජ් මගින් ගැත්තා තමන්ගේ පූර්ණ යටහත් බව අල්ලාහ්ට හෙළි කරන්නේ ය. ඒ වෙනුවෙන් තම කාලය, වස්තුව, ශරීරය, සිත යනාදි සියල්ල ම කැප කරන්නේ ය; යහපත් ක්‍රියාවල තම කාලය ගත කරන්නේ ය; දේව සිතුවිල්ලෙහි සැපත අත්විඳින්නේ ය; තක්වාව වර්ධනය කර ගන්නේ ය; සහෝදර මුස්ලිම්වරුන් සමග එකට එක් ව සිටින්නේ ය. සමානාත්මතාව, සහෝදරත්වය, එකමුතුබව, පරාර්ථකාමීත්වය, ඉවසීම, යහජීවනය, පරලොව සිතුවිල්ල යනාදිය හජ් මගින් පුහුණු කෙරේ.

එහෙයින් හජ් වගකීම පාරිශුද්ධත්වයෙන් හා පරිත්‍යාගශීලීත්වයෙන් ඉටු කරන මුස්ලිම්වරු අල්ලාහ්ගේ තෘප්තිය ලබන තත්ත්වයට උසස් කරනු ලබයි. අනෙකුත් ඉබාදතයන් සමග හජ් වගකීම සංසන්දනය කළ ඉමාම් අබූ හනීෆා රහ්මතුල්ලාහි අලෛහිස්සලාම් තුමා හජ් යනු සියලු ම ඉබාදතයන්ගේ සම්භාව්‍යය ගැබ් කරගත් ප්‍රධාන දේව නැමදුමකි, යැයි පැවසූහ.

පාඩමේ ඇතුළත් වැදගත් අරාබි වචන

❁ الإحْرَامُ ❁ العَرَفَةُ ❁ طَوَافُ الإفَاضَةِ ❁ السَّعْيُ ❁ جَمْرَةُ الْعَقَبَةِ ❁ جَمْرَةُ الوُسْطَى
❁ جَمْرَةُ الأُوْلَى ❁ طَوَافُ الْوِدَاعِ ❁ الإفْرَادُ ❁ الْقِرَانُ ❁ التَمَتُّعُ ❁ النِّيَّةُ ❁ زَمْ زَمْ
❁ الحَجَرُ الأَسْوَدُ ❁ مَقَامُ إِبْرَاهِيْم ❁ الصَفَا ❁ المَرْوَةُ ❁ التَسْبِيْح ❁ التَّلْبِيَّةُ
❁ التَّكْبِيْرُ ❁ التَّهْلِيْلُ ❁ التَّحْمِيْدُ ❁ الحَجُّ وَالعُمْرَةُ ❁ المِيْقَاتُ ❁ أيَاَّمُ التَّشْرِيْكِ
❁ المُحَرَّمَاتُ ❁ طَوَافُ القُدُوْمِ

අභ්‍යාසය

1. හජ් සඳහා සූදානම් වන ආකාරය පහදන්න.
2. හජ්හි ෆර්ලු හා වාජිබ් වෙන වෙන ම සඳහන් කරන්න.
3. හජ් හා උම්රා අතර වෙනස ලියා දක්වන්න.
4. පහත සඳහන් වචන විස්තර කරන්න.

   - ඉහ්රාම්
   - මීකාත්
   - මකාමු ඉබ්රාහීම්
   - හජරුල් අස්වද්